

ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย กรมอนามัย

โทร. 0 2590 4444 โทรสาร 0 2590 4443

คำแนะนำด้านสุขาภิบาล เรื่อง การดำเนินการฟื้นฟูหลังน้ำลด

ภายหลังภาวะน้ำท่วม สิ่งที่เราต้องรีบดำเนินการคือการฟื้นฟูสภาพ ทั้งในด้านการฟื้นฟูจิตใจ ด้านอุตสาหกรรม-เศรษฐกิจ รวมถึงการฟื้นฟูสถานที่ต่าง ๆ ทั้งบ้านเรือนที่พักอาศัย สถานที่ทำงาน สถานประกอบการต่าง ๆ เช่น ตลาด โรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก ร้านอาหาร เป็นต้น ซึ่งในช่วงภาวะน้ำท่วมทั้งประเภทท่วมแบบน้ำไหล หรือการท่วมขัง ย่อมเกิดการหมักหมมของสิ่งสกปรก ขยะ เศษตะกอนดิน รวมถึงการสะสมของเชื้อโรคต่าง ๆ ที่อาจมากับน้ำ ดังนั้นกรมอนามัยจึงเสนอมาตรการในการฟื้นฟูดูแลสภาพสิ่งแวดล้อมหลังน้ำลด โดยการล้างสถานประกอบการตามหลักสุขาภิบาล ดังนี้

1. กวาดหรือตักเศษสิ่งสกปรก เช่น ขยะ เศษดิน ซีเมนต์ ออกให้หมด ทั้งบริเวณพื้น ทางเดิน ทางระบายน้ำ และรวมทั้งห้องน้ำ-ห้องส้วมถ้าเป็นคราบจับแน่นอาจใช้ผงซักฟอกในการล้างทำความสะอาด และใช้แปรงลวดเพื่อช่วยขูดคราบสกปรกออก

2. ในกรณีที่เป็นตลาดสด ต้องทำความสะอาดบนแผงจำหน่ายอาหารด้วย ถ้าในบริเวณใดมีคราบ ลักษณะเป็นคราบไขมันที่ขูดไม่ออก อาจกำจัดได้โดยการราดด้วยโซดาไฟ

3. ใช้น้ำสะอาดฉีดล้างทั้งบริเวณพื้น ทางเดิน ทางระบายน้ำ และ รวมทั้งห้องน้ำ-ห้องส้วมด้วยเพื่อชะล้างสิ่งสกปรกและสารเคมีที่ใช้ทำความสะอาดออกให้หมด

4. ขั้นตอนการฆ่าเชื้อโรคด้วยน้ำคลอรีน โดยเตรียมน้ำคลอรีนแล้วราดลงบนพื้น แผง (หากเป็นตลาด) ทางเดิน ทางระบายน้ำ ให้ทั่ว ซึ่งเราสามารถเตรียมน้ำคลอรีนดังนี้ : นำผงปูนคลอรีน 60% ในอัตราส่วน 1 ช้อนชาต่อน้ำ 1 ปีบ โดยนำผงปูนคลอรีน 1 ช้อนชา ใส่ลงในน้ำประมาณ 1 ชัน คนให้ละลายแล้วทิ้งให้ตกตะกอน จากนั้นนำน้ำส่วนที่ใสด้านบนผสมลงในน้ำสะอาด 1 ปีบ)

ข้อควรระวัง : คลอรีนเป็นสารที่ก่อให้เกิดอาหารระคายเคืองและอาจเป็นอันตรายแก่อวัยวะของร่างกาย เช่น ตา จมูก ผิวหนัง เมื่อถูกคลอรีนจะอักเสบและบวมพอง ถ้าสูดดมเข้าไปจะเกิดอาการไอแอัด หายใจไม่สะดวก เจ็บคอ แน่นหน้าอก และอาจทำให้เสียชีวิตถ้าสูดดมในปริมาณมากเกินไป หากคลอรีนเข้มข้นถูกตาหรือต้องใช้น้ำสะอาดปริมาณมาก ๆ ล้างไม่น้อยกว่า 15 นาที

ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย กรมอนามัย

โทร. 0 2590 4444 โทรสาร 0 2590 4443

คำแนะนำด้านสุขาภิบาล เรื่อง คำแนะนำในการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคที่เกิดจากอาหารและน้ำ เป็นสื่อในภาวะน้ำท่วม

1. ทำความสะอาดภาชนะใส่อาหาร เช่น จาน ชาม ช้อน ด้วยน้ำสะอาดหรือน้ำผสมคลอรีน
2. อาหารสด เช่น เนื้อสัตว์ต่างๆ ไข่ ผักสด ต้องปรุงให้สุกด้วยความร้อน รวมทั้งอาหารปรุงสำเร็จ ก่อนรับประทานควรอุ่นให้ร้อนทุกครั้ง
3. หลีกเลี่ยงอาหารประเภทสุกๆ ดิบๆ ที่อาจมีเชื้อโรคทำให้เกิดโรคท้องร่วงได้
4. ผักสด ผลไม้ ก่อนรับประทานต้องล้างด้วยน้ำสะอาด 2-3 ครั้ง
5. อาหารสำเร็จรูปต่างๆ และอาหารกระป๋อง ต้องดูวันหมดอายุ ภาชนะบรรจุอาหารปิดสนิท ไม่ฉีกขาด ครอบงมไม่บุบวม หรือเป็นสนิม ควรอุ่นให้ร้อนก่อนบริโภค
6. ควรรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ และอาหารที่ปรุงสุกแล้วต้องเก็บในภาชนะปิด เช่น ตู้กับข้าว ฝาชีครอบป้องกันแมลงวันตอม
7. ไม่ใช่มือหยิบจับอาหารโดยตรง ควรใช้ช้อน/ทัพพีตักอาหารและต้องเก็บให้มิดชิดในที่อากาศถ่ายเทสะดวก เพื่อป้องกันอาหารเน่าเสีย
8. สำหรับอาหารกล่อง ผู้บริโภคควรสังเกตลักษณะอาหารก่อนบริโภคว่าไม่มีกลิ่นหรือลักษณะที่ผิดปกติ และไม่ควรนำอาหารที่ตกค้างจากมือก่อนมาบริโภค
9. ควรล้างมือให้สะอาดทุกครั้งก่อนรับประทานอาหารและหลังจากเข้าห้องส้วม
10. น้ำดื่มต้องเป็นน้ำสะอาด ทำได้ง่ายโดยการต้มให้เดือดนานอย่างน้อย 5 นาที หากเป็นน้ำดื่มบรรจุขวด ต้องดูตราเครื่องหมาย อย. และควรดูว่าขวดน้ำอยู่ในสภาพดี มีฝาปิดสนิท ไม่มีสิ่งแปลกปลอมอยู่ในขวดน้ำ

ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย กรมอนามัย โทร. 0 2590 4444 โทรสาร 0 2590 4443

คำแนะนำด้านสุขาภิบาล เรื่อง การบริจาดอาหารพร้อมบริโภค (ข้าวกล่อง) เพื่อการป้องกันโรคที่เกิดจากอาหาร และน้ำเป็นสื่อในภาวะน้ำท่วม

อาหารที่จะบริจาดควรมีลักษณะดังนี้

- ไม่ควรเป็นอาหารที่บูดเสียง่ายคือไม่มีส่วนผสมของกะทิ หรือไขมันสูง หรืออาหารสุกๆ ดิบๆ เช่น แกงกะทิ ยำ ขนมจีน เป็นต้น อาหารประเภทนี้หากเก็บไว้ที่อุณหภูมิสูงเป็นเวลานานก่อนบริโภค จะบูดเสียได้
- ควรเป็นอาหารปรุงสุกใหม่ ประเภทอาหารแห้ง เช่น ข้าวหมกทอด ไก่ทอด ปลาทอด เป็นต้น
- ไม่ควรเตรียมอาหารล่วงหน้าเป็นเวลานานก่อนบริโภค อาหารที่ผลิตแต่ละครั้ง ควรบริโภคภายใน 3-4 ชั่วโมง
- การบรรจุอาหารในกล่อง ไม่ควรตักกับข้าวราดบนข้าวโดยตรง ควรแยกบรรจุกับข้าวในถุงพลาสติกต่างหาก โดยเฉพาะอาหารที่มีส่วนผสมของน้ำ (ผัด หรือแกง)
- บนกล่องบรรจุอาหาร ต้องติดป้ายแสดงสถานที่ผลิต วัน-เวลาที่ผลิต และวันเวลาที่ควรบริโภคก่อน เพื่อความปลอดภัยในการบริโภค และต้องรับน้ำแจกจ่ายโดยทันที
- อาหารกล่องที่บรรจุเรียบร้อยแล้ว ควรวางบนโต๊ะที่สูงจากพื้น ควรวางในร่ม ไม่ให้ตากแดดหรืออยู่ใกล้เตาไฟที่มีอุณหภูมิสูง การขนส่งอาหารไปยังผู้บริโภค ควรทำอย่างรวดเร็วเพื่อลดความเสี่ยงในการบูดเสียของอาหาร

ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย กรมอนามัย

โทร. 0 2590 4444 โทรสาร 0 2590 4443

คำแนะนำด้านสุขภาพ เรื่อง การจัดทำอาหารพร้อมบริโภค (ข้าวกล่อง) ในภาชนะน้ำท่วม
เพื่อการป้องกันโรคที่เกิดจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ

อาหารที่บริโภคควรมีลักษณะ ดังนี้

ขั้นตอน	ควรทำ	ควรหลีกเลี่ยง
การเลือกเมนูอาหาร	- ข้าวสวย ข้าวเหนียว - หมูทอด ไก่ทอด ปลาทอด หมูหยอง กุนเชียง ไข่เค็ม ไข่ต้มสุก - น้ำพริกแห้งต่าง ๆ เช่น น้ำพริกปลาลาย น้ำพริกตาแดง น้ำพริกเผา	ขนมจีน แกงกะทิ ยำต่างๆ ข้าวหมูแดง ข้าวมันไก่ เป็นต้น
การเตรียมอาหาร	อาหารที่ผลิตแต่ละครั้ง ควรบริโภคภายใน 3 - 4 ชั่วโมง	เตรียมอาหารล่วงหน้าเป็นเวลานานก่อนบริโภค
การปรุงอาหาร	เป็นอาหารปรุงสุกใหม่	- เป็นอาหารที่บูดเสียง่าย เช่น แกงกะทิ ยำ อาหาร สุกๆดิบๆ อาหารที่มีไขมันสูง - ไม่ใช้มือสัมผัสอาหารที่ปรุงสุกแล้วโดยตรง
การบรรจุอาหาร	กับข้าวที่มีส่วนผสมของน้ำให้แยกใส่ถุงพลาสติก ก่อนใส่ในกล่องข้าวสวย	
	ควรมีการเขียน/ติดฉลาก ดังนี้ ผลิตโดย..... วันที่ผลิต.....เวลาที่ผลิต.....น.	
	อาหารกล่องที่บรรจุเรียบร้อยแล้ว - วางบนโต๊ะที่สูงจากพื้น - วางในร่ม ไม่ให้ตากแดดหรืออยู่ใกล้เตาไฟที่มี อุณหภูมิสูง	
การขนส่งอาหาร	ควรทำอย่างรวดเร็ว เพื่อลดความเสี่ยงในการบูด เสียของอาหาร	

ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย กรมอนามัย

โทร. 0 2590 4444 โทรสาร 0 2590 4443

คำแนะนำด้านสุขาภิบาล เรื่อง การจัดหาน้ำสะอาดและแนวทางการควบคุมคุณภาพน้ำดื่ม-น้ำใช้ สำหรับเจ้าหน้าที่

ด้านปริมาณ

น้ำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับดำรงชีวิตและสุขภาพ จำเป็นจะต้องจัดหาสะอาดให้เพียงพอ

ด้านคุณภาพ

ด้านคุณภาพน้ำ ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยคุณภาพน้ำต้องสะอาดและปลอดภัยปราศจากการปนเปื้อน จุลินทรีย์ และสิ่งปนเปื้อนอื่นๆ ตั้งแต่กระบวนการผลิต การขนส่ง การจ่ายน้ำและนำไปใช้ มีข้อควรระวังดังนี้

1. เฝ้าระวัง/ตรวจสอบคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำทางภาคสนาม

- น้ำประปาควรมีคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำ โดยกำหนดให้มีที่ปลายเส้นท่อ 0.2 - 0.5 มิลลิกรัม/ลิตร ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคระบบทางอาหารและน้ำ ควรให้มีคลอรีนอิสระคงเหลือ 1.0 มิลลิกรัม/ลิตร

- ในกรณีที่ประชาชนนำน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง และอื่นๆ มาใช้ในครัวเรือน จะต้องปรับปรุงคุณภาพน้ำ โดยการทำให้ใสโดยการแกว่งสารส้มชนิดก้อน แกว่งในน้ำประมาณ 5 นาที ความขุ่นจะรวมตัวกันตกเป็นตะกอน รินน้ำส่วนที่ใสใส่ภาชนะ หลังจากนั้นแนะนำให้ประชาชนปรับปรุงคุณภาพน้ำให้เหมาะสมสำหรับดื่มด้วยการใช้หยดทิพย์ อ.32 (เป็นสารละลายคลอรีนชนิดเจือจาง 2%) โดยใช้หยดทิพย์ 1 หยด ต่อน้ำ 1 ลิตร แล้วใช้อุปกรณ์ที่สะอาดกวนให้ผสมกันทิ้งไว้ให้ฆ่าเชื้อโรคนาน 30 นาที

2. การจ่ายน้ำให้ประชาชนโดยรถบรรทุกน้ำ

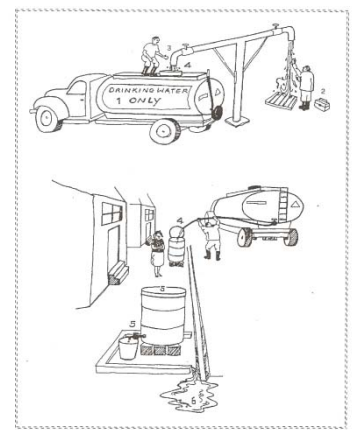
2.1 ต้องเป็นรถบรรทุกน้ำโดยเฉพาะไม่ใช่รถบรรทุกสารอื่น

2.2 กรณีที่จ่ายน้ำโดยตรงแก่ประชาชนควรมีสารคลอรีนตกค้างในน้ำ 2 มิลลิกรัม/ลิตร(ppm) แต่ถ้านำเข้าไปใส่เก็บกักในภาชนะเก็บน้ำของชุมชน เช่น ฝ.33 หรือ ฝ.99 เป็นต้น ควรตรวจสอบว่ามีสารคลอรีนตกค้างในน้ำมีความเข้มข้นระหว่าง 0.2 - 0.5 มิลลิกรัม/ลิตร (ppm)

2.3 ก่อนบรรจุน้ำใส่รถบรรทุกน้ำควรเปิดน้ำให้ไหลเต็มที่ระยะหนึ่งเพื่อระบายน้ำที่ค้างอยู่ในท่อทิ้งก่อน

2.4 ป้องกันการปนเปื้อนขณะบรรจุ ขนส่งและจ่ายน้ำอย่างถูกสุขาภิบาล

2.5 ให้คำแนะนำประชาชนผู้ใช้น้ำให้กักเก็บน้ำในภาชนะที่สะอาดมีฝาปิดมิดชิด และมีภาชนะสำหรับตักน้ำที่สะอาดวางไว้ในที่เหมาะสม หรือนำมาใช้โดยการเปิดจากก๊อก และให้ระมัดระวังไม่ให้มีน้ำขังเฉอะแฉะบริเวณรอบๆภาชนะเก็บกักน้ำและจุดจ่ายน้ำเพื่อป้องกันการปนเปื้อน

การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำขณะขนส่ง-จ่ายน้ำให้ประชาชน

ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย กรมอนามัย

โทร. 0 2590 4444 โทรสาร 0 2590 4443

คำแนะนำด้านสุขาภิบาล เรื่อง การดูแลระบบประปาหลังน้ำท่วม

การตรวจสอบระบบประปาหลังจากน้ำท่วมเป็นเรื่องที่สำคัญและไม่ควรมองข้าม สำหรับการตรวจสอบที่ควรให้พิจารณา มีดังนี้

1. แหล่งน้ำ

1.1 ด้านกายภาพ พิจารณาสภาพแหล่งเก็บกักน้ำดิบ มีการทรุดตัว แตก ร้าว การพังทลายของดินลงในแหล่งน้ำดิบหรือไม่ ถ้าพบว่ามี ความเสียหาย ควรรีบดำเนินการแก้ไข

1.2 ด้านคุณภาพ สังเกตว่าแหล่งน้ำมีความขุ่น สี เปลี่ยนไปหรือไม่ ซึ่งจะมีผลต่อกระบวนการผลิตน้ำประปา

2. โครงสร้าง

2.1 ระบบประปา

- ปัม ควรตรวจสอบว่าเครื่องปั้มน้ำมีการทำงานผิดปกติหรือไม่ อย่างแรกคือตรวจสอบระบบมอเตอร์และระบบไฟฟ้า ควรตรวจให้แน่ใจไม่มีความชื้นอยู่ในเครื่องปั้มน้ำ หากมีความผิดปกติควรตามช่างมาทำการแก้ไข ก่อนทำการเปิดเครื่องปั้มน้ำ อย่างที่สองควรสังเกตระดับแรงดันของน้ำว่าลดลงหรือไม่ เพราะอาจเกิดการรั่วซึมของระบบท่อ และตามช่างเทคนิคมาทำการแก้ไข

- ระบบไฟฟ้า ตรวจเช็ค ระบบไฟฟ้า

- ถังกรอง ถังน้ำใส มีความเสียหาย หรือรั่ว ร้าว แตก ที่ใดบ้าง หากพบ ต้องดำเนินการแก้ไขทันที

2.2 ระบบจ่ายน้ำ ตรวจสอบระบบท่อว่ามีการรั่ว ร้าว แตกหัก หรือมีสิ่งสกปรก ดิน โคลนเข้าไปอุดตัน ที่จุดใดบ้าง และดำเนินการแก้ไข ซ่อมแซม ให้อยู่ในสภาพดีตามเดิม

3. การปรับปรุง

3.1 ปรับปรุงพื้นที่ให้มีสภาพสมบูรณ์ กรณีที่มีการทรุด หรือมีรอยแตก ตลอดทั้งการต่างๆ ของระบบประปา ดูแลบริเวณรอบๆ ให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ

3.2 ล้าง ทำความสะอาดภายในถังทั้งหมด เพราะเราไม่สามารถรู้ได้ว่ามีน้ำจากภายนอกไหลเข้ามาในระบบท่อซึมกลับเข้าไปในถังน้ำหรือไม่ เพื่อป้องกันสิ่งสกปรกต่างๆ

3.3 ตรวจสอบคุณภาพน้ำ โดยการเก็บตัวอย่างน้ำวิเคราะห์คุณภาพทางห้องปฏิบัติการ

4. การเฝ้าระวัง

4.1 ตรวจสอบคุณภาพน้ำจากระบบประปา ให้มีคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำที่ปลายก๊อกให้มีปริมาณ 0.2-0.5 มิลลิกรัมต่อลิตร

4.2 ตรวจสอบระบบจ่ายน้ำให้ใช้งานได้ปกติ

ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย กรมอนามัย

โทร. 0 2590 4444 โทรสาร 0 2590 4443

คำแนะนำด้านสุขาภิบาล เรื่อง น้ำดื่ม-น้ำใช้ปลอดภัยสำหรับครัวเรือน

1. น้ำดื่มและน้ำใช้ที่ปรุงประกอบอาหารต้องเป็นน้ำสะอาดที่ผ่านการปรับปรุงคุณภาพน้ำมาแล้ว ได้แก่ การต้มน้ำให้เดือดนานอย่างน้อย 1 นาที หรือการเติมคลอรีนในน้ำซึ่งเป็นวิธีการที่สะดวก ประหยัด เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น น้ำจากประปา สนาม น้ำจากกรณบรรทุกน้ำแจกจ่าย หรือน้ำบรรจุขวด/ถังที่ปิดสนิทมีเครื่องหมาย อย.

2. มีสุขอนามัยที่ถูกต้อง ดูแลรักษาความสะอาดของภาชนะเก็บน้ำและภาชนะต้มน้ำ มีการป้องกันการปนเปื้อนทั้งจากมือ และการปนเปื้อนจากสภาพแวดล้อมอื่นๆ โดยการล้างมือเป็นประจำ ตลอดจนความสะอาดของสิ่งแวดล้อมรอบตัว

3. การใช้คลอรีนฆ่าเชื้อโรคในน้ำ

คลอรีน เป็นสารเคมีสามารถทำลายเชื้อโรคหลายชนิด และใช้เวลาไม่นานเกินไป ขณะเดียวกันยังมีฤทธิ์คงเหลือ ฆ่าเชื้อโรคในน้ำต่อไปอีก ราคาไม่แพงเกินไป และการเก็บรักษาง่ายสะดวก วิธีการเตรียมคลอรีนผง ดังนี้

3.1 เตรียมน้ำใส่ภาชนะตามขนาดที่ต้องการใช้ประโยชน์

3.2 ตักน้ำในภาชนะมา 1 แก้ว

3.3 นำผงปูนคลอรีนชนิดความเข้มข้น 60% ผสมลงไปตามสัดส่วน แล้วคนให้เข้ากัน

3.4 ตั้งทิ้งไว้ให้ผงปูนตกตะกอน

3.5 นำน้ำปูนคลอรีนส่วนที่เป็นน้ำใส ผสมในภาชนะที่เตรียมน้ำไว้ตามอัตราส่วน ดังรายละเอียดปริมาณ และระยะเวลาทำลายเชื้อโรค

ปริมาณและระยะเวลาการทำลายเชื้อโรค

ความเข้มข้นของน้ำยา	ผงปูนคลอรีน 60%(จำนวน)	น้ำที่ผสม (ลิตร)	ระยะเวลาแช่	ประเภทอาหาร
50 พีพีเอ็ม	ครึ่งช้อนชา	20 ลิตร (1 ปี๊บ)	30 นาที	ผัก ผลไม้
100 พีพีเอ็ม	1 ช้อนชา	20 ลิตร	30 นาที	อาหารทะเล
	1 ช้อนชา	20 ลิตร	2 นาที	ภาชนะอุปกรณ์
	1 ช้อนชา	20 ลิตร	ทำความสะอาด	อาคารสถานที่
5 พีพีเอ็ม	ครึ่งช้อนชา	10 ปี๊บ	ทิ้งไว้นาน 30 นาที	น้ำดื่ม-น้ำใช้

4. ระบบประปาภายในบ้าน เป็นอีกระบบที่มีความสำคัญเพราะเกี่ยวข้องกับสุขอนามัยของผู้อยู่อาศัย จึงควรตรวจสอบระบบประปาในบ้านหลังน้ำท่วม ดังนี้

4.1 ถ้ามีบ่อเก็บน้ำใต้ดิน หรือถังเก็บน้ำที่น้ำท่วมถึง ควรล้างทำความสะอาดถังน้ำ และบ่อน้ำให้สะอาด แล้วแช่ด้วยคลอรีน 60% ผสมน้ำ 1 ช้อนชา รินเอาเฉพาะส่วนที่เป็นน้ำใส ผสมในน้ำสะอาดในอัตราส่วน 20 ลิตร คนให้เข้ากัน ใส่ให้เต็มถัง แช่นาน 5 นาที จึงปล่อยน้ำประปาใหม่ลงเก็บไว้ใช้งานอีกครั้งหนึ่ง

4.2 ให้ตรวจสอบท่อส่งน้ำภายในบ้านว่ามีรอยแตกหรือเกิดการรั่วซึมหรือไม่ โดยเฉพาะบริเวณข้อต่อต่าง ๆ เพื่อป้องกันการปนเปื้อน

ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย กรมอนามัย

โทร. 0 2590 4444 โทรสาร 0 2590 4443

คำแนะนำด้านสุขาภิบาล เรื่อง การฆ่าเชื้อโรคในน้ำด้วยคลอรีน

คลอรีน เป็นสารเคมีที่ใช้สำหรับฆ่าเชื้อโรคได้มากกว่า 99% รวมทั้ง อี.โคไล (E.coli) และเชื้อไวรัส นอกจากนี้ที่สำคัญคือมีฤทธิ์คงเหลือเพื่อฆ่าเชื้อโรคในน้ำต่อไปได้อีก โดยคลอรีนที่เติมลงไปจะละลายน้ำอยู่ในรูปของคลอรีนอิสระ (Residual Chlorine) ทำหน้าที่ฆ่าเชื้อโรคที่อาจปนเปื้อนในภายหลัง ทั้งนี้การฆ่าเชื้อโรคจะมีประสิทธิภาพจะต้องมีปริมาณและระยะเวลาที่เหมาะสม

ข้อดีของคลอรีนที่ใช้ฆ่าเชื้อโรค เพราะราคาไม่แพง ใช้ง่าย และการดูแลเก็บรักษาง่าย คลอรีนที่เหมาะสมสำหรับใช้ในครัวเรือน ได้แก่ คลอรีนผง คลอรีนเม็ดและคลอรีนน้ำ ควรเลือกชนิดที่มีปริมาณพอเหมาะ ในการใช้แต่ละครั้ง เพราะคลอรีนมีการระเหยเสื่อมคุณภาพได้ และจะใช้ไม่ได้ผล

คลอรีนผง เป็นผง หรือเกล็ดสีขาว เวลาใช้ต้องนำมาละลายน้ำแล้วนำส่วนที่เป็นน้ำใสไปใช้งาน

วิธีใช้ คลอรีนผง 60 % เพื่อฆ่าเชื้อโรคในน้ำดื่มและน้ำใช้ล้างผักสด ผลไม้ อาหารทะเล ภาชนะอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ มีวิธีการเตรียม ปริมาณและระยะเวลาการใช้ ดังนี้

- เตรียมน้ำใสภาชนะที่สะอาดตามขนาดที่ต้องการใช้ประโยชน์ เช่น โอ่ง แท็งก์
- ตักน้ำในภาชนะมาครึ่งแก้ว หรือครึ่งขัน
- นำผงปูนคลอรีนผสมลงไปตามสัดส่วน แล้วคนให้เข้ากันเพื่อให้ปูนคลอรีนละลายน้ำได้มากที่สุด ด้วยภาชนะที่สะอาด
- ตั้งทิ้งไว้ให้ผงปูนตกตะกอน
- นำน้ำปูนคลอรีนส่วนที่เป็นน้ำใส ผสมในภาชนะที่เตรียมน้ำไว้ตามสัดส่วน แล้วคนให้เข้ากัน ปริมาณและระยะเวลาทำลายเชื้อโรค รายละเอียดดังตาราง
- ปิดฝาภาชนะให้มิดชิด เพื่อไม่ให้คลอรีนระเหยเร็วเกินไป และป้องกันสิ่งสกปรกจากภายนอก
- จัดภาชนะสำหรับตักน้ำประจำ หรือใช้เปิดก๊อก
- สามารถเติมคลอรีนได้อีก เมื่อพบว่าน้ำไม่มีกลิ่นคลอรีนแล้ว
- หากไม่ชอบกลิ่นคลอรีน ให้เปิดภาชนะทิ้งไว้ประมาณ 1 ชั่วโมง กลิ่นคลอรีนจะระเหยไป และยังคงสะอาด

ได้ระยะหนึ่ง